

Hajuallikad

Arvo Iital

Tallinna Tehnikaülikool

Keskkonnatehnika instituut

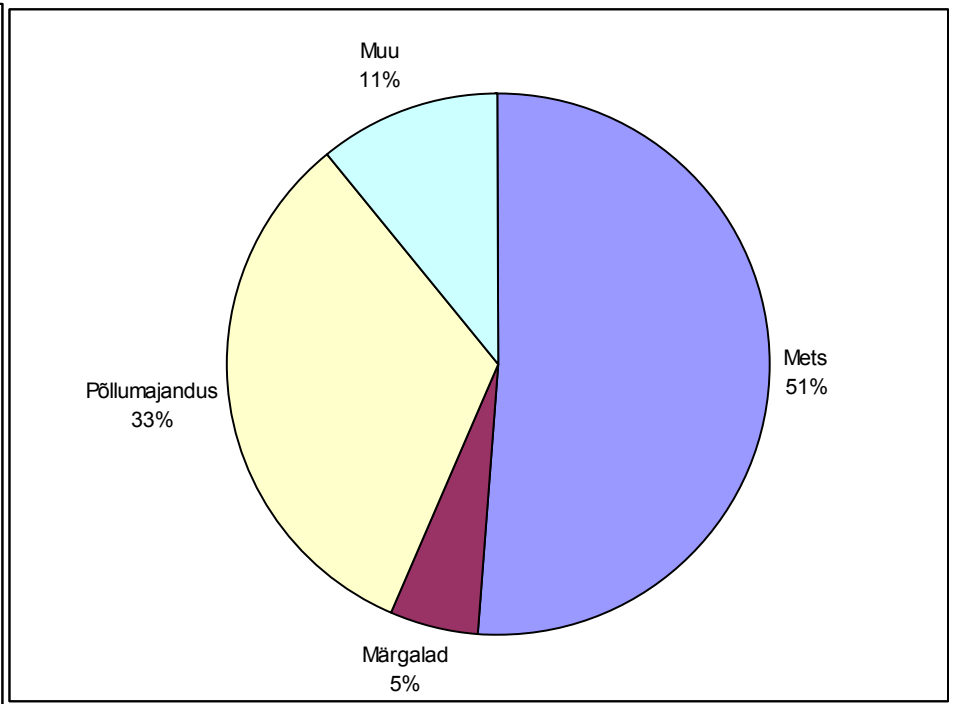
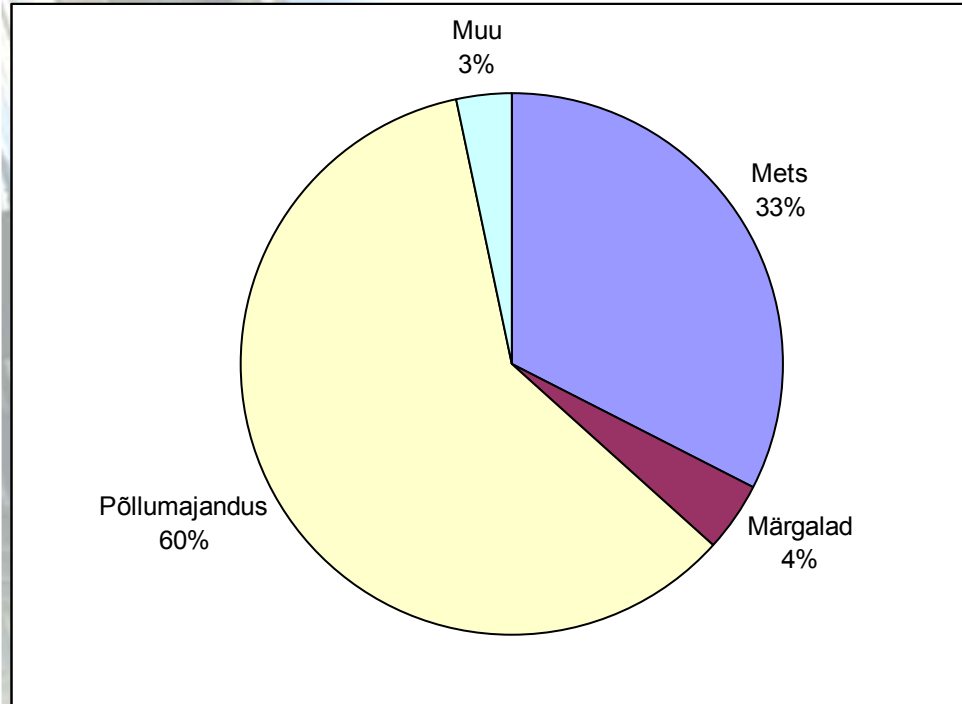

Hajusad allikad

- Põllumajandusmaa (erineva intensiivusega haritav, kultuurrohumaa, looduslik rohumaa)
- Sõnnikuhoidlad, põlluaunad
- Kanaliseerimata sademevesi asulatest
- Hajaasustus
- Sademed veekogude pinnale
- Looduslikud kõlvikud
  - Mets
    - Lageraie alad
  - Märgalad
    - Turbakaevandamisalad

Koormus siseveekogudele

2009	N, t/a	P, t/a
Mets (sisaldab ka foonikoormust põllumajanduslikelt maakattetüüpidelt)	9802	371
Lageraie	158	5
Märgalad	1276	38
s.h. turbakaevandamisalad	84	7
Põllumajanduslikud maakattetüübid	17405	215
Sademe koormus siseveekogudele	995	69
Asulate kanaliseerimata sademevesi	67	11
Kaod sõnnikuhoidlaist	934	26
KOKKU hajukoormus	30637	736

Koormus Läänemerele (HELCOM)

Koormuspõhine: paljuski seirataav või mudeldatav

- Punktallikad (otse)
- Jõgede koormus
- Seiramata ala koormus

Allikapõhine: seire keeruline, mudelid mitteperfektsed

- Punktallikad (ka sisemaal)
- Hajukoormus
- Peetus jõesüsteemis

Allikapõhist aruandlust HELCOM ei nõua

Kas teame, mida need numbrid kirjeldavad?

Loodusmaastik?

- Metsa kuivendus, väetamine ja raie?
- Majandusmetsade koormus? Mis on majandusmets? Kas looduslik taustakoormus maha arvatud?
- Soo kuivendus?
- Kas põllumajanduskoormusest taustakoormus maha arvatud?

Põllumajandusmaastik?

- Põllumajandusmaa?
- Haritav maa?

Mida me ei tea?

- **Tegelik põllumajanduslik maakasutus** – seotuna valglaga
- **Põllumajandusloomad** - seotuna valglaga. Sõnniku tegelik kasutus- seotuna valglaga (olemas vaid maakonna tasemel)
- **Väetisekasutus** - seotuna valglaga (või isegi valla piiriga)
  - Põlluraamatute andmed mittekasutatavad